

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

19 päivänä huhtikuuta 2012*

Asetus (EY) N:o 44/2001 — Tuomioistuimen toimivalta ja tuomioiden täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla — Toimivalta ”sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa” — Sen paikkakunnan määrittäminen, missä vahinko sattui tai saattaa sattua — Indeksointipalvelun tarjoajan internetsivusto, jolla käytetään tietyn jäsenvaltion maantieteellistä aluetunnusta — Se, että mainostaja käyttää toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidyn tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa

Asiassa C-523/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on esittänyt 5.10.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 10.11.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Wintersteiger AG

vastaa

Products 4U Sondermaschinenbau GmbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit M. Safjan (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Wintersteiger AG, edustajanaan Rechtsanwalt E. Boesch,
- Products 4U Sondermaschinenbau GmbH, edustajanaan Rechtsanwalt J. Steinschnack,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään C. Pesendorfer,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään F. Díez Moreno,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään S. Hathaway, avustajanaan barrister A. Henshaw,
  - Euroopan komissio, asiamiehinään A.-M. Rouchaud-Joët ja W. Bogensberger,
- kuultuaan julkisasiamiehen 16.2.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL L 12, s. 1) 5 artiklan 3 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Wintersteiger AG (jäljempänä Wintersteiger), jonka kotipaikka on Itävallassa, ja Products 4U Sondermaschinenbau GmbH (jäljempänä Products 4U), jonka kotipaikka on Saksassa, ja joka koskee Wintersteigerin vaatimusta siitä, että Products 4U:ta on kiellettävä käyttämästä itävaltalaista tavaramerkkiä ”Wintersteiger” avainsanana maksullisen indeksointipalvelun tarjoajan internetsivustolla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 44/2001

- 3 Asetuksen N:o 44/2001 toisesta perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisen asetuksen tavoitteena on sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan turvaamiseksi ottaa käyttöön ”säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta niissä jäsenvaltioissa annetut tuomiot, joita tämä asetusta sitoo, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin”.
- 4 Kyseisen asetuksen 11 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä, ja niiden on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella, ja vastaajan kotipaikan tuomioistuin on aina toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riidan kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltariitojen välttämiseksi.”
- 5 Kyseisen asetuksen 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Asianmukaisen lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen yhteyden vuoksi tulisi olla vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi.”
- 6 Saman asetuksen 2 artiklan 1 kohta kuuluu kyseisen asetuksen II lukuun, jonka otsikko on ”Toimivalta”, sisältyvään 1 jaksoon, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”. Siinä säädetään seuraavaa:

”Kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimissa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

- 7 Asetuksen N:o 44/2001 3 artiklan, joka kuuluu kyseisen asetuksen samaan 1 jaksoon, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

- 8 Kyseisen asetuksen 5 artiklan, joka kuuluu kyseisen asetuksen II luvun 2 jaksoon, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, 3 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa:

--

- 3) sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua;

--”

Direktiivi 2008/95/EY

- 9 Jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 22.10.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/95/EY (EUVL L 299, s. 25) 5 artiklan, jonka otsikko on ”Tavaramerkkiin kuuluvat oikeudet”, 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla on yksinoikeus tavaramerkkiin. Tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää muita ilman hänen suostumustaan käyttämästä elinkeinotoiminnassa:

- a) merkkiä, joka on sama kuin tavaramerkki ja samoja tavaroita tai palveluja varten kuin ne tavarat tai palvelut, joita varten tavaramerkki on rekisteröity;

--”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 Wintersteiger on yritys, jonka kotipaikka on Itävallassa ja joka valmistaa ja myy maailmanlaajuisesti hiihto- ja lumilautaurheiluun liittyviä palvelukoneita ja niiden varaosia ja tarvikkeita. Se on ollut itävaltalaisen tavaramerkin Wintersteiger haltija vuodesta 1993.
- 11 Myös Products 4U, jonka kotipaikka on Saksassa, kehittää ja myy hiihto- ja lumilautaurheiluun liittyviä palvelukoneita. Lisäksi se myy tarvikkeita muiden valmistajien, erityisesti Wintersteigerin, valmistamiin koneisiin. Wintersteiger ei ole valmistanut näitä tarvikkeita, joita Products 4U kutsuu nimellä ”Wintersteiger-Zubehör” (”Wintersteigerin tarvikkeet”), eikä ole antanut lupaa niiden valmistamiseen. Wintersteigerin tavoin Products 4U harjoittaa toimintaansa maailmanlaajuisesti ja myy tuotteitaan myös Itävallassa.
- 12 Products 4U on 1.12.2008 lähtien varannut käyttöönsä (AdWord-)avainsanan ”Wintersteiger” mainontaa koskevassa järjestelmässä, jonka internetin indeksointipalvelun tarjoaja Google on kehittänyt. Tämän käyttöön varaamisen, joka rajoittuu Googlen Saksan maantieteelliseen aluetunnukseen eli internetsivustoon ”google.de”, seurauksena internetin käyttäjä, joka syötti avainsanan ”Wintersteiger” kyseisen indeksointipalvelun hakukoneeseen, sai ensimmäisenä hakutuloksena linkin Wintersteigerin internetsivustoon. Kun tämä sama hakusana syötettiin hakukoneeseen, ruudun oikealle reunalle ilmestyi kuitenkin myös Products 4U:n mainos, jonka otsikko

oli "Anzeige" ("mainos"). Kyseisen mainoksen otsikko oli alleviivattu ja sinisin kirjaimin kirjoitettu "Skiwerkstattzubehör" ("suksien huoltotarvikkeet"). Kyseisessä mainoksessa oli lisäksi kahdessa rivissä sanat "Ski und Snowboardmaschinen" ("hiihto- ja lumilautaurheiluun liittyvät koneet") ja "Wartung und Reparatur" ("korjaus- ja huoltopalvelut"). Saman mainoksen viimeisellä rivillä mainittiin Products 4U:n internetosoite, joka oli kirjoitettu vihrein kirjaimin. Käyttäjän klikatessa otsikkoa "Skiwerkstattzubehör" ("suksien huoltotarvikkeet") hänet ohjattiin Products 4U:n internetsivustolla olevaan "Wintersteiger-Zubehör" ("Wintersteigerin tarvikkeet") -tarjoukseen. Sivustolla "google.de" olevassa mainoksessa ei mainittu lainkaan sitä, että Wintersteigerin ja Products 4U:n välillä ei ollut taloudellista yhteyttä. Products 4U ei ole myöskään julkaissut mitään hakusanaan "Wintersteiger" liittyvää mainosta Googlen Itävallan maantieteellisellä aluetunnuksella eli internetsivustolla "google.at".

- 13 Wintersteiger, joka väittää, että Products 4U on "google.de"-sivustolla julkaistulla mainoksella loukannut Wintersteigerin itävaltalaisista tavaramerkkiä, nosti itävaltalaisessa tuomioistuimessa kieltokanteen. Itävaltalaiset tuomioistuimet olivat Wintersteigerin mukaan toimivaltaisia tutkimaan Wintersteigerin kanteen asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohdan nojalla. Wintersteiger totesi, että "google.de"-internetsivustolla voi vieraila myös Itävallasta käsin ja että kyseinen indeksointipalvelu oli saksankielinen.
- 14 Products 4U kiisti itävaltalaisien tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan ja toissijaisesti sen, että tavaramerkkiä Wintersteiger on loukattu. Kyseisen yhtiön mukaan "google.de"-sivusto on suunnattu yksinomaan saksalaisille käyttäjille, ja riidanalainen mainos oli tämän vuoksi suunnattu ainoastaan saksalaisille asiakkaille.
- 15 Ensimmäisen asteen tuomioistuin katsoi, että vaikka internetin käyttäjät saattoivat vieraila "google.de"-sivustolla Itävallasta käsin, "google.de"-sivusto oli suunnattu ainoastaan Saksaan, koska Google tarjoaa palveluitaan internetsivustoilla, joilla käytetään maantieteellisiä aluetunnuksia, joten itävaltalaiset tuomioistuimet eivät olleet toimivaltaisia tutkimaan Wintersteigerin nostamaa kannetta. Muutoksenhakutuomioistuin sen sijaan katsoi olevansa kansainvälisesti toimivaltainen mutta totesi, että Wintersteiger ei ollut minkään oikeuden haltija, ja hylkäsi tämän vuoksi Wintersteigerin vaatimuksen.
- 16 Oberster Gerichtshof, jonka käsiteltäväksi on saatettu Revision-valitus, pohtii käsiteltävässä asiassa sitä, millä edellytyksillä internetsivustolla, jolla käytetään maantieteellistä aluetunnusta ".de", olevan itävaltalaisista tavaramerkkiä Wintersteiger käyttäen tehdyn mainoksen perusteella voidaan katsoa, että itävaltalaiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia tutkimaan itävaltalaisen tavaramerkin käyttöä koskevan kieltokanteen asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohdan nojalla. Tässä tilanteessa Oberster Gerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko [asetuksen N:o 44/2001] 5 artiklan 3 alakohdan ilmausta 'paikkakun[ta], missä vahinko sattui tai saattaa sattua', tulkittava siinä tapauksessa, että toisessa jäsenvaltiossa asuva henkilö on väitetysti loukannut tuomioistuinvaltiossa rekisteröityä tavaramerkkiä käyttämällä tämän tavaramerkin kanssa identtistä AdWord-avainsanaa internetin hakukoneessa, jonka palveluja tarjotaan internetsivustoilla, joilla käytetään erilaisia maantieteellisiä aluetunnuksia, siten, että

- a) tuomioistuin on toimivaltainen vain siinä tapauksessa, että avainsanaa käytetään sillä hakukoneen internetsivustolla, jonka aluetunnus on sama kuin tuomioistuinvaltion tunnus
- b) tuomioistuin on toimivaltainen jo sen vuoksi, että hakukoneen internetsivustolla, jolla avainsanaa käytetään, voidaan vieraila tuomioistuinvaltiosta käsin
- c) tuomioistuimen toimivalta riippuu siitä, täyttyvätkö internetsivustolla vierailua koskevan mahdollisuuden lisäksi myös jotkin muut edellytykset?

2) Jos [ensimmäisen kysymyksen c kohtaan] vastataan myöntävästi:

Mitä kriteerejä on käytettävä sen määrittämisessä, onko tuomioistuin toimivaltainen [asetuksen N:o 44/2001] 5 artiklan 3 alakohdan nojalla, jos tuomioistuINVALTISSA rekisteröityä tavaramerkkiä käytetään AdWord-avainsanana hakukoneen internetsivustolla, jonka maantieteellinen aluetunnus on muu kuin tuomioistuINVALTION tunnus?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 17 Ennakkoratkaisukysymyksillään, jotka on syytä tutkia yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, mitä kriteerejä on käytettävä sen määrittämisessä, onko tuomioistuin asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohdan nojalla toimivaltainen tutkimaan riita-asian, joka koskee sitä, että jäsenvaltiossa rekisteröityä tavaramerkkiä on väitetysti loukattu sillä perusteella, että mainostaja on käyttänyt kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa hakukoneen internetsivustolla, jolla käytetään maantieteellistä aluetunnusta, joka on muu kuin tavaramerkin rekisteröintijäsenvaltion tunnus.
- 18 Tässä yhteydessä on syytä aluksi muistuttaa, että kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa ilmaistu erityistä toimivaltaa koskeva sääntö, joka on poikkeus vastaajan kotipaikan tuomioistuimen toimivaltaisuutta koskevasta periaatteesta, perustuu riita-asian ja sen paikkakunnan tuomioistuinten, missä vahinko sattui, välisen erityisen läheisen liittymän olemassaoloon, minkä vuoksi on perusteltua antaa toimivalta näille tuomioistuimille hyvään lainkäyttöön ja prosessin asianmukaiseen järjestämiseen liittyvien syiden perusteella (yhdistetyt asiat C-509/09 ja C-161/10, eDate Advertising ym., tuomio 25.10.2011, Kok., s. I-10269, 40 kohta).
- 19 On myös syytä muistuttaa, että asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohdassa olevalla ilmaisulla ”paikkakunta, missä vahinko sattui tai saattaa sattua”, tarkoitetaan yhtä hyvin vahingon ilmenemispaikkaa kuin paikkaa, jossa tämän vahingon aiheuttanut kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut, joten vastaajaa vastaan voidaan kantajan valinnan mukaan nostaa kanne jommankumman paikkakunnan tuomioistuimessa (em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Kumpikin näistä paikoista voi muodostaa huomattavan liittymän tuomioistuimen toimivallan näkökulmasta, koska kumpikin niistä voi tapauksen mukaan osoittautua erityisen hyödylliseksi todistelun ja prosessin järjestämisen kannalta (em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Vahingon ilmenemispaikka

- 21 Ensinnäkin unionin tuomioistuin on jo täsmentänyt, että vahingon ilmenemispaikka on se paikkakunta, jolla teko, joka mahdollisesti synnyttää sopimukseen perustumattoman vahingonkorvausvastuun, on aiheuttanut vahingon (asia C-189/08, Zuid-Chemie, tuomio 16.7.2009, Kok., s. I-6917, 26 kohta).
- 22 Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt internetin osalta, että silloin, kun henkilöllisiä oikeushyviä väitetään loukatun, henkilö, joka katsoo, että hänen oikeuksiaan on loukattu internetsivulla julkaistuilla tiedoilla, voi nostaa vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan korvauskanteen sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, missä hänen intressiensä keskus sijaitsee (ks. em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 52 kohta).
- 23 Kuten unionin tuomioistuin on todennut tässä yhteydessä, henkilön, jolle on aiheutunut vahinkoa, intressien keskuksen kriteeri on tuomioistuimen toimivaltaisuutta koskevien sääntöjen ennustettavuutta koskevan tavoitteen mukainen, koska kantaja kykenee sen ansiosta vaivattomasti

yksilöimään sen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi hän voi saattaa asiansa, ja vastaaja kykenee kohtuullisesti ennakoimaan, missä tuomioistuimessa häntä vastaan voidaan nostaa kanne (em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 50 kohta).

- 24 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 20 kohdassa, tätä arviointia, joka on suoritettu henkilöllisten oikeushyvien loukkaamisen erityisessä yhteydessä, ei voida kuitenkaan soveltaa tuomioistuimen toimivallan määrittämiseen, kun on kyse sellaisten immateriaalioikeuksien loukkauksesta, joihin pääasiassa on vedottu.
- 25 Toisin kuin tilanteessa, jossa henkilö katsoo, että hänen henkilöllisiä oikeushyviään, joita suojataan kaikissa jäsenvaltioissa, on loukattu, kansallisen tavaramerkin rekisteröintiin perustuva suoja rajoittuu nimittäin lähtökohtaisesti rekisteröintijäsenvaltion alueeseen, joten kyseisen tavaramerkin haltija ei voi lähtökohtaisesti vedota kyseiseen suojaan kyseisen alueen ulkopuolella.
- 26 Kysymys siitä, loukkaako kansallisen tavaramerkin kanssa identtisen merkin käyttäminen mainonnassa internetsivustolla, jolla käytetään ainoastaan toisen jäsenvaltion kuin sen, jossa kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, maantieteellistä aluetunnusta, tosiasiallisesti kyseistä tavaramerkkiä, kuuluu kuitenkin kanteen aineelliseen tutkimiseen, joka toimivaltaisen tuomioistuimen on suoritettava sovellettavan aineellisen oikeuden valossa.
- 27 Toimivallasta tutkia väitettä kansallisen tavaramerkin loukkaamisesta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa on todettava, että sekä ennustettavuutta koskeva tavoite että hyvän lainkäytön tavoite puoltavat sitä, että sen jäsenvaltion, jossa kyseistä oikeutta suojataan, tuomioistuinten katsotaan olevan vahingon ilmenemisen perusteella toimivaltaisia.
- 28 Kun otetaan huomioon se, miten direktiiviä 2008/95 on tulkittu muun muassa yhdistetyissä asioissa C-236/08-C-238/08, Google France ja Google, 23.3.2010 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-2417) ja asiassa C-324/09, L'Oréal ym., 12.7.2011 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-6011), kyseisen tavaramerkin rekisteröintijäsenvaltion tuomioistuimet voivat nimittäin parhaiten arvioida, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa tosiasiallisesti loukattu suojattua kansallista tavaramerkkiä. Kyseiset tuomioistuimet voivat tutkia yhtäältä kokonaisuudessaan vahinkoa, joka suojatun oikeuden haltijalle on väitetyesti aiheutunut oikeuden loukkaamisen vuoksi, ja toisaalta vaatimusta, joka koskee kyseisen oikeuden kaikenlaisen loukkaamisen lopettamista.
- 29 On siis katsottava, että riita-asia, joka koskee sitä, että jäsenvaltiossa rekisteröityä tavaramerkkiä on loukattu sillä perusteella, että mainostaja on käyttänyt kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa hakukoneen internetsivustolla, jolla käytetään toisen jäsenvaltion maantieteellistä aluetunnusta, voidaan saattaa jäsenvaltion, jossa kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, tuomioistuinten käsiteltäväksi.

Paikka, jossa kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut

- 30 Toiseksi paikasta, jossa kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma eli kansallisen tavaramerkin väitetty loukkaaminen sillä perusteella, että kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa on käytetty hakukoneessa, jolla käytetään toisen jäsenvaltion maantieteellistä aluetunnusta, on todettava, että kansallisen tavaramerkin suojan alueellinen rajoittuminen ei ole omiaan sulkemaan pois tuomioistuinten, jotka eivät sijaitse siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, kansainvälistä toimivaltaa.
- 31 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 44/2001 säännöksiä on tulkittava itsenäisesti käyttäen perustana sen järjestelmää ja tavoitteita (em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), joihin kuuluvat toimivallan määrittämisen ennustettavuutta koskeva tavoite, hyvän lainkäytön varmistamisen tavoite ja prosessin asianmukainen järjestäminen.

- 32 Erityisesti on kiistatonta, että paikka, jossa väitetyn vahingon aiheuttanut kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut, voi muodostaa huomattavan liittymän tuomioistuimen toimivallan näkökulmasta, koska se voi osoittautua erityisen hyödylliseksi todistelun ja prosessin järjestämisen kannalta.
- 33 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa paikan, jossa kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut, hyödyllisyys perustuu muun muassa siihen, että kyseisen paikkakunnan tuomioistuimen on helppo vastaanottaa kyseistä tapahtumaa koskevia todisteita.
- 34 Silloin, kun jäsenvaltiossa rekisteröityä kansallista tavaramerkkiä väitetään loukatun sillä perusteella, että hakukoneen internetsivustolla on esitetty mainos, jossa on käytetty kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa, kausaaliyhteydessä olevana tapahtumana ei ole pidettävä itse mainoksen esittämistä vaan sitä, että mainostaja on käynnistänyt teknisen menettelyn, joka on ennalta määriteltyjen parametrien mukaisesti johtanut mainoksen, jonka mainostaja on kehittänyt omaa kaupallista viestintäänsä varten, esittämiseen.
- 35 Kuten unionin tuomioistuin on todennut jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä annetun direktiivin tulkinnan yhteydessä, tavaramerkin kanssa identtisen avainsanan valitseva mainostaja – eikä indeksointipalvelun tarjoaja – käyttää merkkiä elinkeinotoiminnassa (em. yhdistetyt asiat Google France ja Google, tuomion 52 ja 58 kohta). Mainostajan, joka käyttää indeksointipalvelua omaa kaupallista viestintäänsä varten, käyttäytyminen on siis ratkaisevaa tavaramerkkioikeuden mahdollisen loukkaamisen kannalta.
- 36 On totta, että se, että mainostaja käynnistää mainoksen esittämiseen johtavan teknisen menettelyn, tapahtuu loppujen lopuksi hakukoneen, jota mainostaja käyttää, tarjoajalle kuuluvalla palvelimella. Kun otetaan huomioon toimivaltasääntöjen ennustettavuutta koskeva tavoite, kyseisen palvelimen sijaintipaikkaa ei kuitenkaan voida sen epäselvän sijainnin vuoksi pitää paikkana, jossa kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut, asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohtaa sovellettaessa.
- 37 On sen sijaan päätettävä, että mainostajan sijoittautumispaikka on se paikka, jossa mainoksen esittämiseen johtavan menettelyn käynnistämisestä on päätetty, koska kyseessä on sekä kantajan että vastaajan näkökulmasta katsottuna tietty ja tunnistettavissa oleva paikka ja koska se on tämän vuoksi omiaan helpottamaan todistelua ja prosessin järjestämistä.
- 38 Edellä esitetystä seuraa, että riita-asia, joka koskee sitä, että jäsenvaltiossa rekisteröityä tavaramerkkiä on väitetysti loukattu sillä perusteella, että mainostaja on käyttänyt kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa hakukoneen internetsivustolla, jolla käytetään toisen jäsenvaltion maantieteellistä aluetunnusta, voidaan saattaa myös mainostajan sijoittautumispaikan jäsenvaltion tuomioistuinten käsiteltäväksi.
- 39 Edellä esitetyn perusteella asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava siten, että riita-asia, joka koskee sitä, että jäsenvaltiossa rekisteröityä tavaramerkkiä on loukattu sillä perusteella, että mainostaja on käyttänyt kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa hakukoneen internetsivustolla, jolla käytetään toisen jäsenvaltion maantieteellistä aluetunnusta, voidaan saattaa joko jäsenvaltion, jossa kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, tai mainostajan sijoittautumispaikan jäsenvaltion tuomioistuinten käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava siten, että riita-asia, joka koskee sitä, että jäsenvaltiossa rekisteröityä tavaramerkkiä on loukattu sillä perusteella, että mainostaja on käyttänyt kyseisen tavaramerkin kanssa identtistä avainsanaa hakukoneen internetsivustolla, jolla käytetään toisen jäsenvaltion maantieteellistä aluetunnusta, voidaan saattaa joko jäsenvaltion, jossa kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, tai mainostajan sijoittautumispaikan jäsenvaltion tuomioistuinten käsiteltäväksi.

Allekirjoitukset